

3. Стецюк Н.О., Гуріненко Н.О., Беседіна І.С. Роль еколого-натуралістичної практики у підготовці дослідника природи // Роль навчальних та виробничих екскурсій в професійній підготовці майбутнього учителя природничих дисциплін: Збірник наукових праць. – Полтава, 2003. – С. 95-98.

ПЛАНУВАННЯ ОСВІТНЬО-ПРОФІЛАКТИЧНИХ ЗАХОДІВ СУЧАСНИМИ ЗАСОБАМИ ОСВІТИ З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ ОБІЗНАНОСТІ СТУДЕНТІВ З ПРОБЛЕМИ «СОЦІАЛЬНІ ХВОРОБИ»

Субота Н.П., Пашинський П.П. (Харків)

Розповсюдженість соціальних хвороб у суспільстві є віддзеркаленням ефективності реалізації цілого ряду комплексних державних програм, в тому числі – освітніх [2]. На жаль, в Україні маємо недостатнє фінансування відповідних відомств і установ, що опікуються цією проблемою, відсутність постійних освітньо – профілактичних заходів, які забезпечували б широкомасштабну повсякденну роботу із підлітками та молоддю. Основним напрямком роботи є забезпечення інформованості молоді з сучасних досягнень у галузі медицини щодо профілактики, шляхів ураження, симптоматики та прогнозів соціальних хвороб.

Не зважаючи на те, що ця проблема в Україні визначена як один із пріоритетних напрямків державної політики у сфері охорони здоров'я і соціального розвитку, зниження захворюваності та смертності від таких хвороб як туберкульоз, ВІЛ/СНІД, – потребує більш конкретних і широкомасштабних заходів [2, 3].

У 1995 р в Україні об'явлена епідемія туберкульозу. Загальна кількість людей, хворих на цю хворобу, в Україні становить 50-60 тис. Саме тому у 2007 р у Україні затверджено нову державну програму боротьби із туберкульозом [1].

Однією з проблем, що має українське суспільство – є захворюваність на ВІЛ/СНІД. Україна є одним з кризових регіонів світу, займаючи перше місце в Європі за темпами зростання цієї хвороби.

У Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди кафедрою валеології розроблена комплексна освітньо-профілактична програма підвищення інформованості студентської молоді з питань соціальних хвороб. Програма включає впровадження відповідних розділів до тематик робочих програм з валеології, хімії, підготовки і показ мультимедійних презентацій, анкетування, роботу у наукових студентських клубах, проведення семінарів, тренінгів, підготовка доповідей, рефератів, курсових робіт, постійно діючої стенівки «СНІД-інфо», валеологічних акцій з проблеми «ВІЛ/СНІД» та «Туберкульоз», роботу телефону «Довіра». Члени наукового клубу «АНТИСНІД» щорічно проводять моніторинг обізнаності молоді з проблеми ВІЛ-інфікування/СНІД, туберкульозу, обговорюють нову наукову інформацію за публікаціями в Інтернет, проводять заходи з пропаганди здорового способу життя [3].

Рівень інформованості студентів з проблеми ВІЛ/СНІД та туберкульозу порівнювали з дослідженнями минулих років, а також після ознайомлення студентів із загальним курсом «Валеології». Під час проведення анонімного тестування студентам було запропоновано відповісти на 14 запитань. У тестуванні взяли участь 80 – у 2005 році, 91 – у 2006 році та 166 – у 2007 році

студентів у віці 17-20 років.

Аналіз результатів анкетування показав, що студенти знають про основні шляхи передачі вірусу, рівень обізнаності порівняно з минулими роками – підвищився. Опитані студенти найчастіше починають статеве життя з 17 років, ретельно ставляться до вибору статевого партнера. При цьому всі контролюють статеві стосунки і турбуються про стан здоров'я, але цей контроль, як вони констатують, зменшується із вживанням алкоголю.

На жаль, як показали результати опитування, студенти часто нехтують засобами захисту від інфекційних статевих хвороб та небажаної вагітності і порівняно з минулими роками нехтування засобами безпеки у студентському середовищі зросло.

Разом з цим позитивним є те, що

- обізнаність студентів з питань ступеню захисту бар'єрних методів контрацепції (щодо якості презервативів) стала значно вищою. Їм відомо, що презервативи, захищаючи від венеричних хвороб, не завжди захищають від ВІЛ/СНІД і що це пов'язано із їх якістю (розмір пор);
- більшість студентів вважають вірність у шлюбі важливою і необхідною запорукою збереження здоров'я;
- студенти більш дбайливо ставляться до збереження свого здоров'я
- мають певні моральні устої. Більшість із них можуть контролювати свої дії і поведінку, вважаючи, що статеве життя до шлюбу не обов'язкове.

В порівнянні з 2002 р., – рейтинг присутності студентів на щорічному відкритому засіданні наукового клубу „АНТИСНІД”, присвяченому проблемі ВІЛ/СНІДу, з кожним роком значно зростає, що свідчить про зацікавленість студентської молоді цією проблемою. Учасники беруть активну участь не тільки у тестуванні, але й в обговореннях.

У анкетуванні з проблеми «Профілактика та шляхи зараження туберкульозом» взяли участь студенти українсько – мовного та природничого факультетів (91 студент). Анонімне анкетування включало 12 питань і проводилося після викладання курсу.

Показано, що більшості опитаних студентів (95,5%) відомо, що в Україні із 1995 року об'явлена епідемія туберкульозу, збудником хвороби є мікобактерія ТБЦ (93%). Практично всі (99%) респонденти не помилились щодо визначення шляхів зараження, але дещо менша кількість їх впевнена у тривалості інкубаційного періоду в залежності від стану організму, або шляхів зараження (93%). Більшість студентів обізнані також із календарем проведення щеплень вакциною БЦЖ (84%). Цікаво, що правильних відповідей на це питання було отримано більше у студентів українсько – мовного факультету (88,2%), ніж – у студентів природничого факультету – 73,9%. Однаково складними для відповідей були питання щодо стійкості палички Коха у навколишньому середовищі: 84% були невірними, а у 4,4% – неповними, і тільки 8,8% із загальної кількості респондентів відповіли правильно і повно. Але студенти природничого факультету твердо визначили залежність зараження від імунного статусу – 95,7%, проти 73,6% – на українсько-мовному факультеті.

Майже всі опитані респонденти (99%) знають основні симптоми хвороби, але ризик зараження паличкою Коха в залежності від стадії процесу диференціє менша кількість студентів (92,3%) і при цьому інформованість дещо краща у студентів природничого факультету – 95,7% проти 91% у респондентів українсько-мовного факультету.

На жаль, з факторами ризику інфікування обізнані тільки 26% із усіх опитаних; серед студентів природничого факультету таких була більшість

(78%), і тільки 8,8% студентів українсько-мовного факультету дали повні відповіді на ці питання.

Загальна кількість студентів, що знайомі із профілактичними заходами щодо захворюваності на туберкульоз, – третина. При цьому 86,9%, студентів природничого факультету знають всі необхідні профілактичні заходи, українсько-мовного факультету – 17,64%, а 58,8% назвали їх в неповному обсязі.

Виходячи із отриманих результатів анкетування студентів, що приймали участь у реалізації розробленої кафедрою програми, треба зазначити, що вона, без сумніву, має позитивні результати. І стає зрозумілим, що разом із такими першочерговими завданнями держави, як покращання соціального становища населення, фінансування протитуберкульозних і ВІЛ/СНІД заходів, підвищенням рівня діагностики та інш, велике місце повинна займати повсякденна кропітка освітньо-профілактична робота, особливо, – серед шкільної і студентської молоді. Курс валеології допомагає студентам ознайомитися із сучасними методами профілактики туберкульозу і збільшити рівень своєї обізнаності з проблеми.

Література

1. Затверджено нову державну проблему боротьби із туберкульозом.// Здоров'я України. Мед. Газета.-2007.-№7.-с.23.
2. Страшко С.В. і інші. Інфекційні хвороби, що набули соціального значення. К; «Освіта України», – 2006.– 15– 28.
3. Субота Н.П., Пашинський П.П. Профілактика ВІЛ/СНІДу засобами освіти у вищій школі.// Наук/метод. зб. «Проблеми освіти». – 2006. – № 48. – С.83-87.

МЕТОДИЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО УЧИТЕЛЯ БІОЛОГІЇ З ПИТАНЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ДОПРОФІЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ

Сябро С.А. (Київ)

Важливим питанням в період профілізації старшої школи є відбір учнів до відповідного профілю навчання. На сьогоднішні питання допрофільної підготовки учнів основної школи є актуальним. Виникає багато проблем щодо визначення учнями профілю навчання. Однією із педагогічних проблем є те, що серед учителів є такі, які мають недостатні знання та уміння щодо організації допрофільної підготовки учнів.

Мета статті полягає у розкритті проблем щодо методичної підготовки майбутнього учителя біології з питань організації допрофільної підготовки учнів основної школи.

Результати дослідження питання щодо організації допрофільної підготовки учнів студентами-практикантами показали, що вони не мають достатніх знань і умінь з цього питання. Серед причин є зменшення аудиторних годин на вивчення дисципліни «Методика навчання біології», скорочення термінів підпрактики та недостатньо питань щодо допрофільної підготовки учнів основної школи.

З метою підготовки майбутнього учителя біології до організації допрофільної підготовки учнів потрібно використати можливості змісту навчальної дисципліни «Методика навчання біології», яка включає теоретичну (курс лек-